National Library of Israel

העבר ושבו הודעתם כי ווירי לגיה, אנגליה ואיטליה יצאו כבר מפריז או, תעתדו לצאת משם ב ש ש י לחדש יאנואר, כלומר ביום השבת שעבר. והנה ב„הארץ" שהופיעה ביום שני בערב, כלומר ב& ליאנואר, נמסר תלגרם מ ה ש ב י ע י לחדש יאנואר בזו הלשון: „ה' טנים (ראש הוזרה הבלגית) שוהה היום ארוכות עם ה' פואנקרה. מחר הוא יוצא לבלגיה. קדם לזה שוחח עם המרקיז דלה־טורטה" וכו'.

לפי תלגרם זה שנתפרסם ב„הארץ" היה ה' טנים בפריז גם בשביעי וגם בשמיני לחדש, ואיככה זה יכול כתבכם מלונדון לטעות כל־כך ולהטעות בזה גם את הקהל בתמיה!

אכן, שהותו של ה' טנים בפריז עוד יומים אינו מאורע העלול להשפיע על מהלך הפוליטיקה ועולמית. ואולם טעות זו נותנת מקום להטיל ספק באמתיות שאר המברקים.

בתקוני החזקה כי כבוד תורתו והס־תכלותו יואיל לברר את הדברים האלה. הנני הותם,

ברגשי כבוד וברכה עד אין סוף
ק ו ר א ו ת י ק

אמר ע מות: לאחר שחקרתי ודרשתי בדבר נתברר לי ב"ה כל הענין:

מנהג ד ד יש בא ל„הארץ" לפרסם את מברקיה המיוחדים מלונדון באותיות של קדוש־לבנת ובדוספת התאריכים היום־יומיים מתחת למברקיה אלה היא מותחת קו ומתחת לקו הזה היא מוסרת קו־לקו. זעיר פה זעיר שם את המברקים הנשלחים אליה על־ידי ... עתוני מצדים; ומחמת שאין מוקדם ומאוחר ב„הארץ", היא שובחת פשוט להוסיף אל כל מברק את התאריך שלו וע"י כך בא ה„קורא הותיק" שלי וכן גם הקוראים שאינם [illegible]

אשר מתחת לקו שייכים לסוג הידיעות המיוחדות שנשלחו אליה בו ביום מלונדון.

והוא הדין גם המברק ביחס לה' טנים. מברק זה שנתפרסם ב„הארץ" רק ביום השני, הוא מיום ה ח מ ש י ליאנואר אמנם, ואת הנוסח שלו מצאתי בעתונים המצריים מיום השביעי ליאנואר, ואולם המברק מסומן שם מיום החמישי. יוצא מזה איפא שה' טנים התראה עם פואנקרה בחמשי לחדש הנוצרי ובשביעי היה כבר בברוסל. כאשר הודיענו הכתב של „דאר היום" מלונדון, ולא ב„הארץ" שהשאירה את מר טנים עוד יומים בפריז לשם תענוגים, כנראה, חיות ואין זה על חשבונה...

כדי למנע טעויות כאלו, יש לפי דעתי רק תרופה אחת קטנה והגונה: להוסיף את התאריכים גם מ ת ח ת לקו ואולי להודיע גם את מקורם כדרך העתונים ההגונים בלי מרכאות...

* * *

וכיצד מרקדים לפני „הרבי"? — אם אינכם יודעים עדיין, אספר לכם אנכי:

מעשה בריבה אחת שעלתה להר־הזיתים ותעמד בחצר בית־„המלך" פנימה. ויאמרו לה עבדי „המלך" אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל החצר פנימה אשר לא יקראו, אחת דתו להשאר בחוץ, לבד מאשר יושיט לה המזכיר הזמנה מיוחדה שנקרא „אפוינטמנט" בלעז. ותאמר האשה: ובכן אבוא אל „המלך" אשר לא כדת וכאשר רקדתי רקדתי! (כאן אומרים בניגון של „איכה"), כי דבר נחוץ לי אליו. ויגידו „למלך" ויצו להביאה לפניו בלוית שומרין...

ויאמר לה ה„מלך": מה לך, גברתי, ומה בקשתך ותעש. ותאמר: שאלה אחת קטנה אנכי שואלת מאתך, אל תשב את פני. אם [illegible]

הבא בתיאטרון „ציון". כי נחוץ לי לחם לאכל ואת שמלותי הקצרות מפריז אלבש רק יקרא שמך על הנשף שלי. אחר הדברים האלה מבבת הריבה על עקבה. הרימה רגלה בחן כמלכת־שבא בשעתה, ויצאה — „ליהודים".

ובכן זכיתי גם אני לבוא אל הרקודים של הגברת האנגלית־היונית־המצרית מרת לולו דיילי, נדחקתי לתוך התא הריק שלי ה„רבי" ונהניתי מזון רגליה: כנראה, שבחה הפעם את שרוליה וגרביה בבית...

האנגלים קראו: לו־לו...
היהודים אמרו: לא־לא!
הערבים צעקו: לא־לא!
והיא פשטה ידים: לי־לי...
ואני ברחתי ואמרתי לה:
לולו—„ד י ל י!"

* * *

ועכשיו, רבותי, בא גם „התור" של המזרחי ותקראו מכתב־גלוי לא ל„עזמות" ולא לעז־פ—ן אלא לעז־רב פישמן בבבודו ובעצמו. מכתב זה הגיעני מאת אחד מעמודי התוך של הפוליטיקה הפנימית שלנו היושב במערב ועיניו ב„מזרח"...

הרב פישמן—כך הוא פותח — מתפלא „הפלא ופלא" ואינו יכול להבין באיזה אפן „הרשה" לעצמו מר אוסישקין לומר לכתבו של „דאר היום" בחיפה כי „במקצת דתיות יתהוו בתי־הספר הכלליים ובתי־הספר של המזרחי לגוש אחד"? אגב, הוא חולך ומונה במכתבו הגלוי אשר ב„התור" האחרון את מעשיהם המגונים של מנהלי מחנכי ותלמידי בתי־הספר של ה„אפיקורסים" ימ"ש, שהם נגד הדת והמסורת ר"ל.

ומפני שאני יודע ב"ה—כך הוא מוסיף— את עניני ו„עסקי" המזרחי שלנו בעירנו, רוצה אני למסר לכבוד הרב רק „מקצת" [illegible]

א) מה אלה מגולחי זקן — אף אלה מגולחי־זקן. גלוח זקן מניין לי?

— מעשה באחד מתלמידי המזרחי שישב והתגלח באחת החנויות שבמאה־שערים. באותה שעה נכנס אחד ממורי „בית־המדרש למורים מזרחי" אל החנות כדי להסתפר. שערן־נא, רבותי, את מצבו של התלמיד שישב בכסא־הגלחים וקצף לבן עלה על פניו? אלא שלאשרו היתה החנות מלאה עד אפס מקום והמורה הוכרח ללכת לספר אחר.

ב) מה אלה מזלזלים בתפלה אף אלה מזלזלים בתפלה—וזלזול בתפלה מנין לי?

— באחד הערבים אחר מורה ההיגינה לבוא אל השעור. אחד התלמידים נפל על המצאה והציע מסתמא להתפלל ערבית. אומר ועושה: ה„חזן" עבר לפני התיבה ובין המתפללים קם שאון והמולה. כל נסיון מצד העומד בתיבה להשקיט את „תזמורת־החתולים" לא הצליח, והחזן העלוב הפסיק בתפלתו וגמרה בלחש; ההתהוללות נמשכה עד בוא המורה. האם אין זה זלזול בתפלה, אדוני הרב?

ואם מעט לך זה—כך ממשיך הכותב— אמישכך, אישי הכהן, לבית־מדרש המורים של המזרחי ותסתכל מבעד לחלונותיו, תציץ רגע מבעד להרכים, וראית את מורה התנ"ך העלוב, בפרט בכתה העליונה, כשהוא „דורש" ומרצה, והתלמידים—כ"א עושה את שלו: האחד לומר פרק בתורה ההפוכה — „התור"—השני קורא „עזמות" ב„דאר־היום", הלז מנמנם והרביעי והחמישי פותרים שאלה בהנדסה ובאלגברה. ככה תופשיו למודי־הקדש מקום בראש בבית־המדרש למורים זה

ה צ ו ל ע קצת, כידוע...

ואם מר אוסישקין אמר כי „במקצת דתיות יתהוו לגוש אחד", הרי נתכוון בטח [illegible]

ובקורו בת"ת של פ"ת שנתפרסם ב„קול־יעקב" יוכיח! — ושאינה נהוגה ביתר בתי־הספר הכלליים.

וביחוד — מסיים הכותב את דבריו — מתפלא אני „הפלא ופלא" איך אפשר ליהודי אדמיני להיות כ"כ שחור? אין זאת כי אם קצת צביעות יש כאן.

בושני מדבריך, אדוני הרב!

ובכ"ז הנני נשאר כמקדם

מכבדך ודו"שך
ש ל " מ ה

* * *

ובכל־זאת, אל התעצבו אל לבבכם, תלמידי החביבים,—מלחמה לא תהיה אי"ה!...

אמנם כן, בפריז עומד פוש ומרים ראש וקורא לגרמני: „בוש" Boches

אמעד אותך כפרעוש,
אמולל אותך כיתוש,—

ואולם למלחמה אין לחשש, מפני כי גרמניה אומרת: „ניין"! ואמריקה עוזבת את ה„רהיין"...

ויש רמזים, כי יהיה שלום גם בלי חרוזים...

* * *

בינתים הביא לנו הראים־בלדיה מכונה לפשט את העור ודורש מאתנו לשלם את מחירה, כאלו אין היא פושטת את עורנו מבלי מכונה ואנו משלמים לה במיטב כספנו כבהמות... אכן זהו „פ'ארם" ראוי אך ורק ל„אופיריטה" שלנו. והנה במוצש"ק זה נזכה אי"ה לראות שתי „אופיריטות", עבריות שם האחת: „אי־אפשי!" ושם השנית: „תכשיט" — כפתור ופרח!

עז מות